

N:o 130.

Af Herr C. Treffenberg: *Med förslag till skjutsningsväsendets ordnande.*

Under sistlidna riksdag antogs af Andra Kammaren ett af undertecknad framställt förslag rörande *ordnandet af skjutsningsväsendet*, i syfte att befria jorden från skjutsningstungan. Visserligen förföll detta förslag i följd af Första Kammarens skiljaktiga beslut i frågan, men då frågans utgång i Första Kammaren möjligen kan ega sin förklaringsgrund mer i den omständigheten att förslaget framlades så att säga i riksdagens sista timma och så sent, att detsamma icke kunde undergå erforderlig förberedande utskottsbehandling, än i ett principiellt ogillande af förslagets grunder; så har undertecknad ansett sig böra vedervåga ett förnyadt försök till den långvariga tvistefrågans lösning, genom att ännu en gång underställa Riksdagens pröfning ett nytt något förenkladt förslag i samma syfte och byggt hufvudsakligen på enahanda grunder, som förut blifvit af Andra Kammaren godkända.

Då under debatten i denna fråga under sistlidne riksdag jag hade tillfälle att utförligare motivera förslagets grunder, torde jag med hänvisning till denna debatt kunna inskränka mig till den anmärkningen, att efter mitt förmenande och på sätt jemväl under förra riksdagen yttrades i ett af de större ansedda pressorganen, genom antagandet af mitt förslag, skjutsfrågan blifver löst på ett sätt, hvarmed samtliga parter böra anse sig tillfredsställda. Jorden befrias från deltagande i skjutsningsväsendet på annat sätt, än det, som drabbar hvarje annat beskattningsföremål. Resandens skyldighet att betala skjutsens fulla värde, uttryckt i den fria legan, bestämmes och begränsas af statens allmänna intresse att förhindra legans förhöjning till så högt belopp, att det kunde verka hinderligt för samfärdseln. Staten har för betryggandet af detta intresse erforderlig garanti uti landstingets obligatoriska beskattningsskyldighet, hvarjemte statens bidrag till skjuts-

ningsväsendet nedsättes till minsta möjliga belopp, just genom att ställa statens och landstingets ömsesidiga intressen i sådant samband med hvarandra, att skjutslegans obehöriga stegring genom konstlade medel förekommes och kontrolleras af landstinget, som vet att en dylik stegring medför ökad landstingskatt.

På grund af hvad här ofvan blifvit anfördt, får jag vördsamt hemställa, att Riksdagen må i underdånig skrifvelse anhålla:

att Kongl. Maj:t täcktes, så snart ske kan, vidtaga sådana åtgärder, hvilka leda derhän, att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eller landstingen må, utan hinder af någon på förhand bestämd taxa för skjutslegan, få läns- eller distriktsvis ordna skjutsväsendet på följande grunder, nemligen:

1:o) att vid den årliga markegångssättningen för hvarje län, eller der omständigheterna sådant föranleda, för särskilda distrikt derinom, kostnaden i orten för skjuts, beräknad efter en häst och för en mil, uppskattas till ett visst belopp, som under rubrik *en skjutsmil* i markegångstaxan utsättes;

2:o) att den resande må betala skjutsens fulla värde, uttryckt i den vid skjutsentreprenadauktion betingade legans belopp, der landstinget icke finner skäligt bevilja medel för skjutslegans nedsättande, eller, hvad i nästföljande moment sägs, är skyldigt att medel för samma ändamål anslå;

3:o) att, der vid anställd entreprenadauktion skjutslegan befinnes hafva uppgått till högre belopp än medelvärdet af de fem närmast föregående årens markegångspris å en skjutsmil i orten, den resande icke skall vara skyldig att i skjutslega utgifva mer än beloppet af omförmälda medelvärde, men entreprenören deremot vara berättigad att för skilnaden emellan samma medelvärde och skjutslegans hela belopp erhålla godtgörelse af landstingsmedel;

4:o) att, der landstinget, vare sig för fullgörandet af den landstinget sålunda åliggande skyldighet eller eljest för skjutslegans ytterligare nedsättande under det i nästföregående moment stadgade belopp, finner nödigt besluta uttaxering af landstingskatt, sådan skatt skall i öfverensstämmelse med 2:dra punkten 47 § af Kongl. förordningen om landsting den 21 Mars 1862 uttaxeras i förhållande till den allmänna bevillningen enligt andra artikeln i bevillningsstadgan;

hvarjemte och då af lätt insedt skäl hvad i 3 mom. här ofvan blifvit föreslaget icke kan under de fem första åren, efter det nådig författning i ämnet blifvit utfärdad, vinna tillämpning, Riksdagen tillika torde finna nödigt underdånigst anhålla om det

Öfvergångsstadgande

att Kongl. Maj:t täcktes anbefalla, dels att värdet af en skjutsmil, på sätt i 1 mom. här ofvan finnes föreslaget, skall första gången upp-

skattas och i markegångstaxan utsätts under året näst före det, då författning i ämnet träder i tillämpning; och dels att i afseende å de entreprenadauktioner, som varda anställda under de fem första åren efter det författningen vunnit tillämpning, skall gälla, att om skjutslegan finnes hafva uppgått till högre belopp än värdet af en skjutsmil, sådant detta första gången blifvit bestämdt, den resande icke skall vara skyldig att i skjutslega utgifva mer än samma värde, men entreprenören deremot vara berättigad att för skillnaden emellan detta värde och skjutslegans hela belopp erhålla godtgörelse af landstingsmedel, i afseende å hvilken godtgörelse jemväl bestämmelserna i 4 mom. här ofvan skola lända till efterrättelse.

I händelse ofvanstående grunder för ordnandet af skjutsväsendet varda af Riksdagen godkända, får jag tillika föreslå att Riksdagen måtte besluta,

att, der landstinget funnit skäligt bevilja eller i följd af den landstinget åliggande skyldighet nödgats anslå medel för skjutslegans nedsättande, hälften af det sålunda utgifna beloppet skall landstinget af statsmedel ersättas.

Stockholm den 27 Januari 1875.

Curry Treffenberg.

I ofvanstående motion instämma:

A. J. Lyth.

C. Kolmodin.